

ZARZĄDZENIE PREZESA NARODOWEGO BANKU POLSKIEGO

z dnia 18 sierpnia 1989 r.

w sprawie zasad i norm sprzedaży wartości dewizowych osobom krajowym fizycznym na pokrycie kosztów podróży i pobytu za granicą.

Na podstawie art. 15 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 15 lutego 1989 r. — Prawo dewizowe (Dz. U. Nr 6, poz. 33) zarządza się, co następuje:

§ 1. Zarządzenie określa normy i zasady sprzedaży środków płatniczych państw, z którymi Polska Rzeczpospolita Ludowa rozlicza się na podstawie umów o płatnościach niehandlowych, oraz wydania talonów NBP osobom krajowym fizycznym na podróże za granicę w celach prywatnych, dokonywanej przez banki i inne podmioty uprawnione przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego do dokonywania tych czynności.

§ 2. Ilekroć w zarządzeniu jest mowa o:

- 1) „środkach płatniczych” — rozumie się przez to waluty obce oraz чеки i чеки podróżnicze wystawiane w tych walutach,
- 2) „talonach NBP” — rozumie się przez to talony Narodowego Banku Polskiego, uprawniające do wymiany waluty polskiej na walutę krajów tranzytowych.
- 3) „dopłacie” — rozumie się przez to dopłatę, o której mowa w art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 15 lutego 1989 r. — Prawo dewizowe (Dz. U. Nr 6, poz. 33),
- 4) „państwach, z którymi Polska Rzeczpospolita Ludowa rozlicza się na podstawie umów o płatnościach niehandlowych” — rozumie się przez to następujące państwa: Ludową Republikę Albanii, Ludową Republikę Bułgarii, Czechosłowacką Republikę Socjalistyczną, Koreańską Republikę Ludowo-Demokratyczną,

na, Republikę Kuby, Mongolską Republikę Ludową, Niemiecką Republikę Demokratyczną, Socjalistyczną Republikę Rumunii, Węgierską Republikę Ludową, Wietnamską Republikę Ludowo-Demokratyczną i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich.

§ 3. Sprzedaż środków płatniczych oraz wydanie talonów NBP mogą być dokonane na podstawie tylko jednej ważnej książeczki walutowej, dokumentu uprawniającego do przekroczenia granicy państwowej oraz wymaganego zaproszenia lub innego równorzędnego dokumentu.

§ 4. 1. Sprzedaż środków płatniczych oraz wydanie talonów NBP mogą być dokonane pod warunkiem uiszczenia dopłaty w wysokości:

- 1) 100% równowartości zakupywanych środków płatniczych państw, z którymi Polska Rzeczpospolita Ludowa rozlicza się na podstawie umów o płatnościach niehandlowych,
- 2) 100% kwoty waluty polskiej podlegającej wymianie na walutę kraju tranzytowego na podstawie wydanego talonu NBP.

2. Z dopłaty, o której mowa w ust. 1, 80% przekazywane jest na rzecz Centralnego Funduszu Turystyki i Wypoczynku, a 20% stanowi prowizję jednostki sprzedającej środki płatnicze i wydającej talony NBP.

§ 5. 1. W razie odprzedaży nie wykorzystanych środków płatniczych, następuje zwrot:

- 1) równowartości odprzedawanych środków płatniczych — według kursu obowiązującego w dniu odprzedaży,

2) dopłaty, o której mowa w § 4, w wysokości pobranej przez jednostkę sprzedającą w dniu zakupu odpowiednio do wysokości odprzedawanych środków płatniczych, z tym że:

- a) jeśli nie wykorzystane środki płatnicze są odprzedawane jednostce, w której zostały zakupione, następuje zwrot pełnej dopłaty,
- b) jeśli nie wykorzystane środki płatnicze są odprzedawane innej jednostce niż ta, w której zostały zakupione, zwrot dopłaty następuje z potrąceniem prowizji jednostki sprzedającej w wysokości 20%.

2. W razie zwrotu nie wykorzystanych talonów NBP dopłata, o której mowa w § 4, podlega zwrotowi w wysokości pobranej przez jednostkę sprzedającą środki płatnicze i wydającą talony NBP w dniu wydania talonów NBP odpowiednio do wysokości zwracanych talonów NBP, zgodnie z zasadami określonymi w ust. 1 pkt 2 lit. a) i b).

§ 6. Odprzedaż, o której mowa w § 5 ust. 1, powoduje wznowienie normy sprzedaży walut obcych, czeków i czeków podróżniczych określonej w § 7 ust. 1:

- 1) równowartością odprzedawanych środków płatniczych według kursu obowiązującego w dniu zakupu,
- 2) dopłatą, o której mowa w § 4, w wysokości pobranej przez jednostkę sprzedającą środki płatnicze i wydającą talony NBP w dniu zakupu odpowiednio do wysokości odprzedawanych środków płatniczych,

§ 7. 1. Łączna norma sprzedaży środków płatniczych wraz z dopłatą:

- 1) na okres od dnia wejścia w życie zarządzenia do końca 1989 r. stanowi różnicę między kwotą 170.000 zł a kwotą w złotych, za jaką zakupiono środki płatnicze w latach 1987, 1988 i 1989 do dnia wejścia w życie zarządzenia, a dla dzieci do lat 7 — różnicę między kwotą 85.000 zł a kwotą w złotych, za jaką zakupiono środki płatnicze w latach 1987, 1988 i 1989 do dnia wejścia w życie zarządzenia, w tym połowę norm oraz stawek dziennych na poszczególne kraje, chyba że zarządzenie stanowi inaczej,
- 2) po 1989 r. wynosi 200.000 zł rocznie, a dla dzieci do lat 7 — 100.000 zł rocznie.

2. Kwota waluty polskiej podlegająca wymianie na walutę kraju tranzytowego na podstawie wydanego talonu NBP łącznie z pobraną dopłatą nie obciąża normy, o której mowa w ust. 1.

§ 8. W ramach normy, o której mowa w § 7 ust. 1, sprzedaż środków płatniczych może być dokonana:

- 1) przy wyjazdach do Ludowej Republiki Bułgarii — sprzedaż lewa może być dokonana tylko jeden raz w roku oraz jeden raz w 1989 r. po wejściu w życie zarządzenia, niezależnie od rodzaju wyjazdu, w tym przy wyjazdach:
 - a) indywidualnych — do wysokości normy, o której mowa w § 7 ust. 1,
 - b) zorganizowanych i leczniczych — tytułem kieszonkowego według stawek określonych w § 10,
 - c) osobom nabywającym tylko vouchery noclegowe — do wysokości normy, o której mowa w § 7 ust. 1;
 ograniczenie zakupu lewa do jednego razu nie dotyczy zakupu lewa na wyjazdy lecznicze na podstawie faktury pro forma i tytułem kieszonkowego na wyjazdy lecznicze,
- 2) przy wyjazdach do Czechosłowackiej Republiki Socjalistycznej (CSRS) — do wysokości 1500 koron rocznie na wszystkie rodzaje wyjazdów, w tym:

a) indywidualnych — w wysokości 100 koron dziennie na osobę, nie częściej jednak niż po upływie 90 dni od daty poprzedniej sprzedaży lub wywozu tej waluty z rachunku walutowego „S”; obowiązkowa kwota wymiany przy wyjazdach indywidualnych wynosi minimum 80 koron dziennie na osobę,

b) zorganizowanych i leczniczych — tytułem kieszonkowego w wysokości określonej w § 10, nie częściej jednak niż po upływie 90 dni od daty poprzedniej sprzedaży lub wywozu z rachunku walutowego „S”,

c) na podstawie przepustek w małym ruchu granicznym — do wysokości 200 koron na osobę, nie częściej jednak niż po upływie 90 dni od daty poprzedniej sprzedaży lub wywozu z rachunku walutowego „S”,

d) indywidualnych — na podstawie dokumentu o przyznaniu wczasów (nie w ramach wymiany bezdeewizowej), wystawionego przez biuro turystyczne, biuro rezerwacji noclegów lub inną instytucję lub organizację w CSRS — w wysokości 100 koron dziennie na osobę, nie częściej niż po upływie 90 dni od daty poprzedniej sprzedaży lub wywozu z rachunku walutowego „S”,

3) przy wyjazdach do Niemieckiej Republiki Demokratycznej (NRD):

a) indywidualnych — w wysokości 30 marek dziennie na osobę, nie mniej jednak niż 150 marek na jeden wyjazd i nie więcej niż 600 marek rocznie,

b) zorganizowanych i leczniczych — tytułem kieszonkowego w wysokości określonej w § 10,

c) indywidualnych — na podstawie dokumentu wystawionego przez biuro turystyczne, biuro rezerwacji lub inną instytucję bądź organizację w NRD o przyznaniu wczasów (nie w ramach wymiany bezdeewizowej), zarezerwowaniu noclegów w tym kraju — w ramach rocznej normy 600 marek NRD,

4) przy wyjazdach do Socjalistycznej Republiki Rumunii — sprzedaż lei może być dokonana tylko jeden raz w roku oraz jeden raz w 1989 r. po wejściu w życie zarządzenia, niezależnie od rodzaju wyjazdu, w tym przy wyjazdach:

a) indywidualnych — w wysokości 700 lei na osobę,

b) zorganizowanych i leczniczych — tytułem kieszonkowego w wysokości określonej w § 10; ograniczenie zakupu lei do jednego razu nie dotyczy zakupu lei na wyjazdy lecznicze na podstawie faktury pro forma i tytułem kieszonkowego na wyjazdy lecznicze,

5) przy wyjazdach do Węgierskiej Republiki Ludowej (WRL) w razie niedokonania zakupu forintów w latach 1987, 1988 i 1989 do dnia wejścia w życie zarządzenia — sprzedaż forintów może być dokonana tylko jeden raz w 1989 r. po wejściu w życie zarządzenia oraz tylko jeden raz w roku w latach następnych, niezależnie od rodzaju wyjazdu, w tym przy wyjazdach:

a) indywidualnych — do wysokości 2400 forintów; obowiązkowa kwota wymiany wynosi minimum 300 forintów dziennie na osobę; w razie gdy pobyt w WRL nie przekracza 4 dni, kwota ta nie może być niższa niż 1200 forintów na osobę,

b) zorganizowanych i leczniczych — tytułem kieszonkowego w wysokości określonej w § 10, maksymalnie 2400 forintów na osobę;

c) zorganizowanych, polegających tylko na wykupie noclegów — sprzedaż może być dokonana w wysokości określonej pod lit. a);

ograniczenie zakupu forintów do jednego razu w 1989 r. i do jednego razu w roku w latach następnych nie dotyczy zakupu forintów na wyjazdy lecznicze na podstawie faktury pro forma i tytułem kieszonkowego na wyjazdy lecznicze oraz na przejazdy tranzytem przez terytorium WRL; ograniczenie zakupu do wysokości 2400 forintów nie dotyczy zakupu forintów na podstawie faktury pro forma; kwoty odprzedawanych forintów nie wznawiają normy 2400 forintów,

6) przy wyjazdach do Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich:

a) indywidualnych — do wysokości 200 rubli rocznie na osobę,

b) zorganizowanych i leczniczych — tytułem kieszonkowego w wysokości określonej w § 10,

c) na podstawie zbiorczych i imiennych list lub każdorazowych przepustek granicznych w celu uczestniczenia w przygranicznych spotkaniach organizowanych w ramach współpracy kulturalno-oświatowej — 10 rubli na osobę, bez względu na wiek;

7) przy wyjazdach do pozostałych państw, z którymi Polska Rzeczpospolita Ludowa rozlicza się na podstawie umów o płatnościach niehandlowych:

a) indywidualnych — do wysokości normy, o której mowa w § 7 ust. 1,

b) zorganizowanych i leczniczych — tytułem kieszonkowego w wysokości określonej w § 10.

§ 9. Osobom wyjeżdżającym służbowo (paszport służbowy, dyplomatyczny) do Albanii, Kuby, Korei, Wietnamu i Mongolii może być dokonana sprzedaż środków płatniczych tych państw do równowartości 10.000 zł na każdy wyjazd na warunkach obowiązujących przy podróżach za granicę w celach prywatnych.

§ 10. 1. Uczestnikom wyjazdów:

- 1) organizowanych przez biura podróży,
- 2) posiadającym skierowania na wczasy opłacone w złotych,
- 3) leczniczych, których koszty leczenia za granicą są opłacane przez upoważnioną instytucję,

sprzedaż środków płatniczych tytułem kieszonkowego może być dokonana według następujących stawek dziennych:

— do Ludowej Republiki Albanii —	130 leków,
— do Ludowej Republiki Bułgarii —	10 lewów,
— do Czechosłowackiej Republiki Socjalistycznej —	80 koron,
— do Koreańskiej Republiki Ludowo-Demokratycznej —	30 wonów,
— do Republiki Kuby —	15 peso,
— do Mongolskiej Republiki Ludowej —	50 tugrików,
— do Niemieckiej Republiki Demokratycznej —	25 marek,
— do Socjalistycznej Republiki Rumunii —	100 lei,
— do Węgierskiej Republiki Ludowej —	200 forintów,

— do Wietnamskiej Republiki Ludowo-Demokratycznej — 5000 dongów,

— do Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich — 12 rubli,

pod warunkiem że kieszonkowego nie wypłaca zagraniczne biuro podróży ani inna instytucja.

2. Uczestnikom wyjazdów:

1) w ramach tzw. wymiany bezdewizowej może być sprzedane na cały okres pobytu kieszonkowe w wysokości pięciu stawek dziennych określonych w ust. 1,

2) w ramach hufców pracy oraz uczniom i studentom wyjeżdżającym na praktyki, także na podstawie porozumień międzyrządowych, może być sprzedane na cały okres pobytu kieszonkowe w wysokości pięciu stawek dziennych określonych w ust. 1.

3. Sprzedaż kieszonkowego, o którym mowa w ust. 2, przy wyjazdach do CSRS może być dokonana nie częściej niż po upływie 90 dni od daty poprzedniej sprzedaży lub wywozu koron z rachunku walutowego „S”.

§ 11. Na tranzyt:

1) przez Ludową Republikę Bułgarii, Mongolską Republikę Ludową, Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich, Niemiecką Republikę Demokratyczną i Socjalistyczną Republikę Rumunii — mogą być wydane talony NBP uprawniające do wymiany na walutę danego kraju złotych w ramach ekwiwalentu 30 rubli na osobę, do wysokości uzgodnionej z upoważnionymi bankami tych krajów; obywatele PRL mają obowiązek posiadania kwoty waluty polskiej podlegającej wymianie na leje na podstawie talonu NBP na przejazd przez terytorium Socjalistycznej Republiki Rumunii w każdą stronę,

2) przez Czechosłowacką Republikę Socjalistyczną — mogą być wydane talony NBP uprawniające do wymiany złotych na walutę tego kraju w ramach ekwiwalentu 10 rubli na osobę, do wysokości uzgodnionej z upoważnionym bankiem CSRS,

3) przez Węgierską Republikę Ludową — może być sprzedane 300 forintów na przejazd w jedną stronę, a 600 forintów na przejazd w obie strony; przy przejazdach tranzytowych przez Węgierską Republikę Ludową w wagonie sypialnym lub z miejscami do leżenia kwota tranzytowa wynosi 150 forintów na jeden przejazd; obywatele PRL mają obowiązek posiadania na przejazd tranzytem przez WRL forintów w kwotach i na zasadach określonych w tym punkcie.

§ 12. Przy przejazdach tranzytem talony NBP mogą być wydane, a środki płatnicze mogą być sprzedane wyłącznie osobom, które zakupują na ten sam wyjazd lub wywożą z rachunku walutowego walutę państw docelowych, z którymi Polska Rzeczpospolita Ludowa rozlicza się na podstawie umów o płatnościach niehandlowych, co najmniej w minimalnych wysokościach kwot określonych w § 8 pkt 2 lit. a), pkt 3 lit. a), pkt 4 lit. a) i pkt 5 lit. a). Ograniczenie to nie dotyczy osób zwolnionych z obowiązku posiadania walut państwa docelowego, osób wyjeżdżających do pozostałych państw, w których nie jest wymagane posiadanie określonego minimum na koszty pobytu, oraz osób wyjeżdżających do państw, z którymi Polska Rzeczpospolita Ludowa nie rozlicza się na podstawie umów o płatnościach niehandlowych.

§ 13. Jeżeli nastąpiło wydanie talonów NBP lub sprzedaż środków płatniczych na tranzyt przez dane państwo, nie może być dokonana równocześnie sprzedaż waluty tego państwa na zasadach i w ramach norm, jakie obowiązują przy wyjazdach docelowych do tego państwa.

§ 14. Przy wyjazdach na pobyt stały do państw, z którymi Polska Rzeczpospolita Ludowa rozlicza się na podstawie umów o płatnościach niehandlowych, sprzedaż środków płatniczych wynosi równowartość 10.000 zł w walucie państwa docelowego.

§ 15. 1. Przy wyjazdach indywidualnych lub zorganizowanych do państw, z którymi Polska Rzeczpospolita Ludowa rozlicza się na podstawie umów o płatnościach niehandlowych, obywateli tych państw będących osobami krajowymi sprzedaż środków płatniczych oraz wydanie talonów NBP może być dokonane na warunkach określonych dla obywateli polskich będących osobami krajowymi.

2. Przy wyjazdach indywidualnych lub zorganizowanych obywateli państw innych niż te, o których mowa w

ust. 1, będących osobami krajowymi do Ludowej Republiki Bułgarii, Niemieckiej Republiki Demokratycznej, Węgierskiej Republiki Ludowej i Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich sprzedaż środków płatniczych tych państw oraz wydanie talonów NBP może być dokonane na warunkach ustalonych dla obywateli polskich — osób krajowych.

§ 16. Traci moc § 19 ust. 1, w części dotyczącej uiszczania opłaty przy zakupie walut do państw, z którymi Polska Rzeczpospolita Ludowa rozlicza się na podstawie umów o płatnościach niehandlowych, jak również § 19 ust. 2, 4 i 6 oraz § 19a zarządzenia Ministra Finansów z dnia 10 marca 1984 r. w sprawie zezwolenia na niektóre czynności obrotu dewizowego (Monitor Polski Nr 7, poz. 52, z 1986 r. Nr 33, poz. 244, z 1987 r. Nr 32, poz. 277, z 1988 r. Nr 6, poz. 55 i Nr 28, poz. 252 oraz z 1989 r. Nr 3, poz. 29).

§ 17. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Narodowego Banku Polskiego: w z. *L. Urbanowicz*